

Αριθμός απόφασης: 2408/2018

ΤΟ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Τμήμα Γ΄



Με μέλη τους: Μαρία Τσιρακάκη, Πρόεδρο Εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων, Ελένη Γεωργούτσου και Ειρήνη Γεωργίου, Εφέτες Διοικητικών Δικαστηρίων,

σ υ ν ε δ ρ ί α σ ε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 8 Νοεμβρίου 2017, με γραμματέα την Καλλιόπη Κοκκίνη, δικαστική υπάλληλο, για να δικάσει την από 22 Μαρτίου 2010 αίτηση ακύρωσης (αριθμ. κατάθεσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας Ε΄ 2661/31-3-2010 και αριθμ. καταχώρισης, κατόπιν περιέλευσης στο Δικαστήριο τούτο, ΑΚ 4877/12-12-2011),

τ ω ν : 1) Ευαγγελοανδρέα Κένη του Γεωργίου, κατοίκου Αθηνών για τον εαυτό του και με την ιδιότητα του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου με την επωνυμία «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΚΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΩ ΣΟΥΛΙ ΜΑΡΑΘΩΝΑ ΑΤΤΙΚΗΣ», που εδρεύει στην Αθήνα (οδός Γ΄ Σεπτεμβρίου αριθμ. 13) ,2) Αγγελικής συζ. Ευαγγελοανδρέα Κένη, κατοίκου Αθήνας

3) Σοφίας συζ. Κων/νου Βεργωτή,

,4) Σταύρου Κένη του

Γεωργίου,

και 5)

Δημητρίου Σπυριδάκη του Σαράντου, κατοίκου

οι οποίοι παραστάθηκαν με την πληρεξουσία τους δικηγόρο Νικητούλα Σπανάκη, που διορίσθηκε με ειδικά συμβολαιογραφικά πληρεξούσια

κ α τ ά : 1) του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ήδη Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και 2) του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής και ήδη, Συντονιστή Αποκεντρωμένης

Διοίκησης Αττικής, που παραστάθηκαν με την Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Αφεντία Ιωσηφίδου.

Η πληρεξούσια δικηγόρος των αιτούντων καθώς και η αντιπρόσωπος του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, που παρέστησαν, δήλωσαν σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 33 του π.δ/τος 18/1989, που προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 3772/2009 (ΦΕΚ Α' 112/10.7.2009) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 4 του ν. 3900/2010 (ΦΕΚ Α' 213/17-12-2010) ότι δεν θα προβούν σε προφορική ανάπτυξη της υπόθεσης.

Η εκδίκαση της υπόθεσης άρχισε με ανάγνωση της έκθεσης από την εισηγήτρια Ειρήνη Γεωργίου, Εφέτη Διοικητικών Δικαστηρίων.

Μετά τη συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη και, αφού

Μελέτησε τη δικογραφία και τις σχετικές διατάξεις,

αποφασίζει τα εξής:

1. Επειδή, για την αίτηση ακυρώσεως αυτή έχει κατατεθεί το προβλεπόμενο κατά το κρίσιμο χρόνο καταθέσεως αυτής παράβολο (σχετ. το υπ' αριθμ. 1100662/31-3-2010, Σειράς Α', ειδικό έντυπο παραβόλου).

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ακυρώσεως, η οποία απευθύνεται προς το Συμβούλιο της Επικρατείας, παραπέμφθηκε δε στο Δικαστήριο τούτο με πράξη του Προέδρου του Ε' Τμήματος αυτού, κατ' εφαρμογή των συνδυαζόμενων διατάξεων του άρθρου 1 παρ.1 περ. ιδ' του ν. 702/1977 (ΦΕΚ Α' 268) ,όπως η παράγραφος αυτή συμπληρώθηκε με το άρθρο 47 παρ.1 του ν.3900/2010 (ΦΕΚ Α' 213) και του άρθρου 50 του ίδιου νόμου, ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθμ. 240/25.1.2010 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής «περί κηρύξεως ως αναδασωτέων των δασών και δασικών εκτάσεων των κτηματικών περιφερειών Γραμματικού, Βαρνάβα, Καπανδριτίου, καθώς και της κτηματικής περιφέρειας του Δήμου Μαραθώνα του Νομού Αττικής» (ΦΕΚ Δ' 36 /3.2.2010), καθό μέρος με αυτήν κηρύχθηκε αναδασωτέα, μεταξύ άλλων, έκταση ,επιφανείας 3 στρεμμάτων, στη

θέση, «Κάτω Σούλι» της κτηματικής περιφέρειας του Δήμου Μαραθώνα, που αποτελεί τμήμα συνολικής εκτάσεως 4.026,302 στρεμμάτων και επί της οποίας οι αιτούντες προβάλλουν δικαιώματα κυριότητας.

3. Επειδή, ο πρώτος των αιτούντων ασκεί την κρινόμενη αίτηση με την ιδιότητα του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου με την επωνυμία «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΚΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΩ ΣΟΥΛΙ ΜΑΡΑΘΩΝΑ ΑΤΤΙΚΗΣ» (που, σύμφωνα με το άρθρο 2 του κωδικοποιημένου καταστατικού του, έχει σκοπό, μεταξύ άλλων, την αξιοποίηση του ως άνω κτήματος «ΚΑΤΩ ΣΟΥΛΙ», για την απόκτηση παραθεριστικής ή κύριας κατοικίας των μελών του), αλλά και ατομικώς, οι δε λοιποί τέσσερεις, με την ιδιότητα των μελών του ως άνω συλλόγου, με έννομο συμφέρον ασκούν την κρινόμενη αίτηση. Τούτο δε, καθόσον επικαλούνται δικαιώματα ιδιωτικού δικαίου, επί τμήματος, εμβαδού 3 στρεμμάτων, μερικότερης εκτάσεως, επιφανείας 4.026,302 στρεμμάτων, της επίμαχης κηρυχθείσας ως αναδασωτέας εκτάσεως. Συνεπώς, η υπό κρίση αίτηση, που ασκήθηκε εμπροθέσμως και κατά τα λοιπά παραδεκτώς, είναι περαιτέρω εξεταστέα.

4. Επειδή, το άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος ορίζει ότι «δημόσια ή ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαγιά ή που με άλλο τρόπο αποψιλώθηκαν ή αποψιλώνονται, δεν αποβάλλουν για το λόγο αυτό το χαρακτήρα που είχαν πριν καταστραφούν, κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέες και αποκλείεται να διατεθούν για άλλο προορισμό». Εξάλλου, κατά το άρθρο 38 παρ. 1 του ν. 998/1989 (Α' 289), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, «κηρύσσονται υποχρεωτικώς ως αναδασωτέα τα δάση και οι δασικά εκτάσεις, ανεξαρτήτως της ειδικότερας κατηγορίας αυτών ή της θέσεως εις ήν ευρίσκονται, εφ' όσον ταύτα καταστρέφονται ή αποψιλούνται συνεπεία πυρκαϊάς ή παρανόμου υλοτομίας αυτών. ...», ενώ, κατά το άρθρο 41 παρ. 1 του ίδιου νόμου, «η κήρυξις εκτάσεων ως αναδασωτέων ενεργείται δι' αποφάσεως του οικείου νομάρχου [και, ήδη, κατά τον κρίσιμο χρόνο, του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ν. 2503/1997 – Α' 107], καθοριζούσης σαφώς τα όρια της εκτάσεως η οποία

Αριθμός απόφασης: 2408/2018

κηρύσσεται αναδασωτέα και συνοδευομένης υποχρεωτικώς υπό σχεδιαγράμματος, το οποίο δημοσιεύεται εν φωτοσμικρύνσει μετά της αποφάσεως εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως». Τέλος, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο 41 παρ. 3 του ν. 998/1979 «ειδικώς προκειμένου περί κηρύξεως εκτάσεων ως αναδασωτέων ένεκα μερικής ή ολικής καταστροφής δάσους ή δασικής εκτάσεως εκ πυρκαϊάς ή άλλης αιτίας εκ των εν άρθρω 38 παρ. 1 αναφερομένων, η κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου απόφασις ... εκδίδεται μετά εισήγησιν της αρμοδίας δασικής υπηρεσίας, υποχρεωτικώς εντός τριών μηνών (ήδη δύο μηνών, άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 2040/1992, Α' 70) από της καταστολής της πυρκαϊάς ή της διαπιστώσεως της εξ άλλης αιτίας καταστροφής ...». Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, κάθε αποψιλούμενη δασική έκταση, δημόσια ή ιδιωτική, κηρύσσεται υποχρεωτικώς αναδασωτέα με μόνη την αντικειμενική διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων που προβλέπει η ως άνω συνταγματική διάταξη, η δε απόφαση περί αναδασώσεως πρέπει να αιτιολογείται πλήρως ως προς το χαρακτήρα της έκτασης ως δάσους ή δασικής έκτασης, η αιτιολογία, όμως, αυτή μπορεί να συμπληρώνεται και από τα λοιπά στοιχεία του φακέλου (βλ. ΣτΕ 4553/2015, 3168/2015, 2728/2013, 3428/2011, 4659/2011, κ.ά.).

5. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου, προκύπτουν τα ακόλουθα: Με την υπ' αριθμ. 240/25.01.2010 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής κηρύχθηκε ως αναδασωτέα, έκταση συνολικού εμβαδού 66.832,00 στρεμμάτων, των κτηματικών περιφερειών (πρώην) Κοινοτήτων Γραμματικού, Βαρνάβα και Καπανδριτίου καθώς και του Δήμου Μαραθώνα του Ν. Αττικής, η οποία κάηκε από την πυρκαγιά, που εκδηλώθηκε στις 21 Αυγούστου 2009 και επεκτάθηκε από τις 22 έως τις 24 Αυγούστου 2009. Η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε ---- κατόπιν της υπ' αριθμ. 141/18.1.2010 έκθεσης αυτοψίας του Δασάρχη Καπανδριτίου, που, επέχει ,εν προκειμένω, θέση πρότασης ---- με σκοπό, την διατήρηση του δασικού χαρακτήρα των αναφερόμενων εκτάσεων, τον αποκλεισμό διάθεσής τους για άλλη χρήση και την αποκατάσταση της δασικής βλάστησης που καταστράφηκε από την ως άνω

πυρκαγιά και από τις εν μέρει παράνομες εκχερσώσεις αυτής. Η εν λόγω βλάστηση αποτελείται από δάσος χαλεπίου πεύκης και υπόροφο βλάστηση αείφυλλων πλατύφυλλων (πρίνους, σχίνους και αγριελιές) καθώς και από νεαρής ηλικίας πευκοδάσος. Σύμφωνα με την μνησθείσα έκθεση αυτοψίας, η φωτοερμηνεία διενεργήθηκε με βάση αεροφωτογραφίες και ορθοφωτοχάρτες «των ετών 1938 ή 1945-1978 και 2007», ενώ λήφθηκαν υπόψη και οι προσωρινοί κτηματικοί χάρτες. Στην κηρυχθείσα με την προσβαλλόμενη πράξη αναδασωτέα έκταση συμπεριλαμβάνεται μερικότερη έκταση, επιφανείας 4.026,302 στρεμμάτων, στη θέση «Κάτω Σούλι» της κτηματικής περιφέρειας του Δήμου Μαραθώνα, επί τμήματος της οποίας, τριών (3) στρεμμάτων, ο «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΚΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΩ ΣΟΥΛΙ ΜΑΡΑΘΩΝΑ ΑΤΤΙΚΗΣ» προβάλλει δικαίωμα κυριότητας των μελών αυτού. Εξάλλου, στις κοινές (με την υπό ΑΚ 4888/2011 αίτηση ακύρωσης) από 17-10-2017 απόψεις του άρθρου 23 του π.δ/τος 18/1989 προς το Δικαστήριο του Δασάρχη Καπανδριτίου αναφέρεται ότι από τμήμα της κηρυχθείσας ως αναδασωτέας έκτασης, επιφανείας 4.102,57576 στρεμμάτων, όπως αποτυπώνονται επί του σχετικού αποσπάσματος έγχρωμου δασικού χάρτη των Δ.Ε. Μαραθώνα και Γραμματικού του Δήμου Μαραθώνα: α) έκταση, επιφανείας 10,83542 στρεμμάτων, μη νομίμως συμπεριλήφθηκε στην κηρυχθείσα με την προσβαλλόμενη απόφαση αναδασωτέα έκταση και β) έκταση, επιφανείας 362,374 στρεμμάτων, δεν εμπίπτει στην ένδικη αναδασωτέα έκταση.

6. Επειδή, την κήρυξη εκτάσεως ως αναδασωτέας επιτάσσει ρητά η προαναφερόμενη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 117 του Συντάγματος, βάσει κριτηρίων που είναι αντικειμενικά, αφού ανάγονται στον χαρακτήρα της έκτασης ως δασικής και στο πραγματικό γεγονός της εκχέρσωσης ή της καταστροφής της δασικής βλάστησης και δεν συνάπτονται προς υποκειμενική συμπεριφορά και ενέργεια του θιγόμενου. Ενόψει των ανωτέρω, δεν απαιτείται η τήρηση του προβλεπόμενου στο άρθρο 20 παρ. 2 του Συντάγματος τύπου της προηγούμενης ακρόασης του θιγόμενου για την έκδοση της σχετικής με την αναδάσωση απόφασης, ο δε λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι κατά παράβαση της συνταγματικής αυτής διάταξης οι αιτούντες στερήθηκαν του

Αριθμός απόφασης: 2408/2018

δικαιώματος να τύχουν ακροάσεως πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος (βλ. ΣΤΕ 2628/2016, 4493/2013, 5220, 590/2012, 3428/2011, 4254/2009, 3583/2007 κ.ά.).

7. Επειδή, προβάλλεται, περαιτέρω, ότι η έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης, με την οποία επιβάλλονται στην κηρυχθείσα ως αναδασωτέα έκταση οι δραστικοί περιορισμοί στην ιδιοκτησία, που συνεπάγεται η υπαγωγή της στη δασική νομοθεσία, αντίκειται στο άρθρο 17 του Συντάγματος, το οποίο προστατεύει το δικαίωμα στην ιδιοκτησία. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι το μέτρο της αναδάσωσης υπαγορευόμενο, ειδικότερα, από το δημόσιο συμφέρον της προστασίας του δασικού πλούτου της Χώρας, σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 117 παρ. 3 του Συντάγματος, εναρμονίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 1 του Συντάγματος, δεδομένου ότι η κατά τις ανωτέρω διατάξεις προστασία της ιδιοκτησίας δεν κωλύει, πάντως, τη λήψη του μέτρου της αναδάσωσης εκτάσεων, ευρισκομένων εκτός σχεδίου πόλεων, το οποίο αποσκοπεί στην ανάκτηση της δασικής μορφής, που είχαν κατά το παρελθόν και στην επαναδημιουργία και λειτουργία σ' αυτές του κατεστραμμένου δασικού οικοσυστήματος (πρβλ. ΣΤΕ 3961/2014, 4470/2010, 2519/2009, πρβλ. ΣΤΕ 4003/2008 κ.ά.).

8. Επειδή, προεχόντως, δεν προκύπτει εάν η επίμαχη έκταση ιδιοκτησίας των αιτούντων, κηρύχθηκε αναδασωτέα προς αποκατάσταση της καταστραφείσας από την ως άνω πυρκαγιά δασικής βλάστησης ή λόγω εν μέρει παρανόμων εκχερσώσεων αυτής, ούτε, εξάλλου, αυτή εντοπίζεται επακριβώς σε συγκεκριμένες αεροφωτογραφίες, αφού κατά τη σύνταξη της οικείας πρότασης του Δασάρχη Καπανδριτίου λήφθηκαν αορίστως υπόψη αεροφωτογραφίες (χωρίς αριθμό) των ετών «1938 ή 1945 – 1978». Επιπροσθέτως, από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου δεν προκύπτει το ποσοστό της δασικής βλάστησης, που προσέδιδε δασική μορφή στην ένδικη έκταση, τόσο κατά το παρελθόν, όσο και κατά το χρόνο που εκδηλώθηκε η πυρκαγιά (βλ. ΣΤΕ 1686/2015, 2478/2014, 2346/2014, 4466/2013, 5406/2012,

Αριθμός απόφασης: 2408/2018

1546/2009 κ.ά.). Τέλος, στο από 17-10-2017 έγγραφο του Δασάρχη Καπτανδριτίου, το οποίο, αν και μεταγενέστερο της προσβαλλόμενης πράξης, λαμβάνεται παραδεκτώσ υπόψη, κατά το μέρος που αναφέρεται σε προγενέστερα της πράξης αυτής πραγματικά περιστατικά (βλ. ΣτΕ 247/2007, πρβλ. ΣτΕ 3745/2004, 932/2002 κ.ά.), αναφέρεται μεν ότι από την έκταση εμβαδού 4.081,60544 στρεμμάτων, μερικότερα τμήματα συνολικής επιφανείας 10,83542 στρεμμάτων, όπως αυτά αποτυπώνονται στο συνημμένο έγχρωμο απόσπασμα δασικού χάρτη των Δ.Ε. Μαραθώνα και Γραμματικού του Δήμου Μαραθώνα, μη νομίμως συμπεριλήφθηκαν στην προσβαλλόμενη απόφαση, πλην, όμως, δεν παρατίθεται οποιαδήποτε αιτιολογία, αναφορικά προς την εν λόγω διαφοροποίηση, ούτε είναι δυνατόν να διακριβωθεί, εάν κάποιο από τα εν λόγω μερικότερα τμήματα της μείζονος εκτάσεως των 4.081,60544 στρεμμάτων εμπίπτει στην επίμαχη έκταση.

9. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω και δεδομένου ότι το βάρος απόδειξης του αναδασωτέου χαρακτήρα της επίμαχης έκτασης των τριών (3) στρεμμάτων ανήκει στη Διοίκηση (βλ. ΣτΕ 1834/2017), κλονίζεται, ως προς την ανωτέρω έκταση, το αιτιολογικό έρεισμα της προσβαλλόμενης πράξης αναδάσωσης, η οποία πρέπει, για το λόγο αυτό που προβάλλεται βασίμως, να ακυρωθεί, κατά το μέρος που αφορά στην ως άνω ιδιοκτησία των αιτούντων, ενώ η εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως, που στρέφονται κατά της αιτιολογίας της πράξης, αποβαίνει αλυσιτελής.

10. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή και η προσβαλλόμενη απόφαση να ακυρωθεί, κατά το μέρος που αφορά στην ιδιοκτησία των αιτούντων. Τέλος, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στο Διοίκηση, προκειμένου να επανεξετάσει την υπόθεση και να κηρύξει ως αναδασωτέα, εφόσον συντρέχει περίπτωση, την επίμαχη έκταση, για την οποία θα διαπιστωθεί ότι συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Δέχεται την αίτηση.

Αριθμός απόφασης: 2408/2018

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. 240/25.1.2010 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, κατά το μέρος που με αυτήν κηρύσσεται αναδασωτέα η επίμαχη έκταση, ιδιοκτησίας των αιτούντων, και αναπέμπει την υπόθεση στη Διοίκηση, σύμφωνα με το σκεπτικό.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου.

Επιβάλλει στο Δημόσιο τη δικαστική δαπάνη των αιτούντων, η οποία ανέρχεται στο ποσό των τριακοσίων σαράντα ενός (341,00) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 7 Ιουνίου 2018 και δημοσιεύθηκε στην ίδια πόλη, σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου στις 28 Σεπτεμβρίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ



ΜΑΡΙΑ ΤΣΙΡΑΚΑΚΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ



ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΟΚΚΙΝΗ

Θεωρήθηκε στις 9 Ιανουαρίου 2019

57
Η Εισηγήτρια

